

WAAROM BESTAAT ER ZO WEINIG AANDACHT VOOR ONS WERK?

Er heerst op het ogenblik enig (of misschien wel veel) onbehagen over het werk van de afd. B.E.O. bij overheid en Stichting. Dit onbehagen heeft geen betrekking op het zgn. beleidswerk, maar op het werk t.b.v. het bedrijfsbeheer.

Hoewel wij niet blind moeten zijn t.o.v. oorzaken van interne aard (en dit ook niet zijn) is het ook niet juist, dat hierop alleen de aandacht wordt gevestigd. Er zijn nl. enkele zeer belangrijke oorzaken aan te wijzen, welke van externe aard zijn en hun oorsprong vinden juist bij diegenen, die thans met critiek komen.

Aan de hand van enkele verschenen en nog te verschijnen studies, zullen wij deze oorzaken nagaan.

1. De verkaveling.

Uit vrij uitvoerige studies in enkele gebieden is thans bekend, dat er geen verschil in einduitkomsten bestaat tussen goed en slecht verkavelde bedrijven. Ook de afdeling Streekonderzoek kan geen verschil aantonen, tenzij bij zeer extreme gevallen. Ook bij de bedrijfs-economische specialisten van de Voorlichtingsdienst bestaat thans de overtuiging, dat de verkaveling een factor is van weinig betekenis. In de structuur en de bedrijfsvoering zijn wel verschillen aan te wijzen, maar deze leiden niet tot een verschil in einduitkomsten.

Van de zijde van de overheid (Mr Herweyr en Cultuurtechnische Dienst) is aandacht uitgeoefend en niet tot publicatie over te gaan.

2. Zetmeelwaarde-onderzoek.

De publicatie van het zetmeelwaarde-onderzoek heeft indertijd geen waardering ondervonden bij de overheid, omdat enkele opmerkingen hierin niet strookten met de opvattingen, verkondigd door de Voorlichtingsdienst (Frankena, de Groot). Ook de Stichting heeft medegewerkt aan het verspreiden van een teelst onjuiste critiek van de Heer de Groot (Cie Voeder- en Weidebouw). In de Cie voor Voeder en Weidebouw werd mij indertijd niet toegestaan mij te verdedigen tegen deze critiek.

Deze negatieve aandacht voor ons werk sproot niet voort uit de kwaliteit van het werk, maar uit onjuiste opvattingen van onze critici.

3. Onderzoek naar de resultaten van de intensivering op weilbedrijven.

Over dit onderzoek is een rapport gereed. De resultaten van het laatste jaar zullen nog worden afgewacht.

Er is van de zijde van de overheid en de Stichting veel weerstand geweest tegen dit rapport, omdat de conclusies in strijd schijnen met de tot nu toe gevolgde voorlichting. Er is zelfs over gestemd in de Cie voor Voeder en Weidebouw of tot publicatie zou worden overgegaan. Om aan deze vrees tegemoet te komen is onzerzijds besloten de publicatie nog even uit te stellen en te wachten op de resultaten van het laatste jaar.

4. De resultaten van de voorbeeldbedrijven.

Hierover kan binnen niet te lange tijd een publicatie verschijnen. Daar de resultaten in zeer vele gevallen helemaal geen "voorbeeld" zijn en wel kan worden aangegeven, op welke wijze de "voorbeeldbedrijven" onder invloed staan van de technische voorlichting, zijn wij niet al te haastig geweest met het onderzoek. Waarschijnlijk zal het het beste zijn een geheim rapport voor de Voorlichtingsdienst op te stellen.

5. Wisselbouwproefbedrijven.

Dit onderzoek wordt in samenwerking met het Cilo uitgevoerd en verkeert in een vergevorderd stadium. De resultaten gaan in dezelfde richting als dat van de voorbeeldbedrijven.

6. Onderzoek betreffende de voersardappelen.
Dit onderzoek is gepubliceerd in het Landbouwkundig Tijdschrift. M.i. is dit onderzoek door niemand aanvaard en door niemand bestreden. In ieder geval zijn na publicatie zowel overheid als Stichting doorgeslagen met onjuiste voorlichting op dit gebied.
7. Wintermelk.
Het wintermelkvraagstuk is zeer ingewikkeld. Er is reeds veel over gepubliceerd, doch de kern van het vraagstuk is hiernede niet aangeroerd. Wij zijn hiernede op het ogenblik diengaan bezig. Door gebrek aan middelbare krachten schiet het echter weinig op. Er zal thans een speciale kracht mee worden belast. Deze moet nog worden aangesteld.
8. De aanwending van de arbeid.
Hierover zijn enkele studies vertrouwelijk aan de Consulanten rondgezonden. Er is hierop geen enkele reactie binnengekomen. Thans worden in de standaardoverzichten regelmatig cijfers hiernede gepubliceerd. Wij hebben niet de indruk, dat er iets mee wordt gedaan, hoewel er grote verschillen tussen de bedrijven bestaan.
9. Het grasdrogen.
Vooral van de zijde van de overheid heeft men bezwaar gemaakt tegen onze studies over het grasdrogen. Ook van de zijde van de Stichting hebben onze argumenten weinig begrip ondervonden. M.i. is dit te verklaren uit een gebrek aan bedrijfseconomisch inzicht. Er is hierdoor zeer veel onjuiste voorlichting gegeven.
10. De omzet en aanwas bij het vee.
Deze post is thans voor het melkrapport weidebedrijven geheel gearalyseerd. Door gebrek aan middelbare krachten zijn wij voor de gemengde bedrijven nog niet zo ver. Er zal binnenkort een publicatie kunnen plaats hebben o.a. over de sterfterisico bij het vee.
11. Belangrijke bedrijfseconomische factoren.
Door middel van een analyse van de beste en de slechtste bedrijven is in enkele gebieden bij wijze van proef een onderzoek ingesteld naar de belangrijkste factoren voor de bedrijfsvoering. Bij gebrek aan middelbare krachten is dit niet voortgezet. Hierover zouden aardige publicaties kunnen verschijnen.
12. Verslagen over de bedrijfsuitkomsten.
Door gebrek aan tijd van de ingenieur is hiernede nog geen verslag verschenen. Dit kan thans binnen niet te lange tijd plaats vinden.
13. De invloed van de bedrijfsgrootte.
In samenwerking met de Rijkslanbouwoconsulent te Sneek is hiernede een studie gemaakt. Deze verkeert in een vergevorderd stadium.

Conclusies.

- A. Geen of onjuiste belangstelling hebben de volgende studies ondervonden:
 - a. zetmeelwaarde-onderzoek (2),
 - b. voersardappelen (6),
 - c. aanwending arbeid (8),
 - d. grasdrogen (9).
- B. Binnenkort kunnen worden tegemoet gezien studies over:
 - e. bedrijfsuitkomsten,
 - f. voorbeeldbedrijven (4),
 - g. wisselbouwproefbedrijven (5),
 - h. omzet en aanwas rundvee (10),
 - i. bedrijfsgrootte (13).

- C. Door gebrek aan middelbare krachten zijn blijven liggen studies over:
- j. het wintermelken (7),
 - k. de belangrijkste bedrijfseconomische factoren (11).
- D. Vrees voor de uitkomsten bij onze opdrachtgevers heeft tot nu toe de publicatie verhinlerd van studies over:
- l. de verkaveling (1),
 - m. de intensivering van weidebedrijven (3).

Wanneer men onbehagen heeft t.a.v. het werk van de afdeling Bedrijfs-economisch Onderzoek, zouden onze critici welkome bijdragen kunnen leveren t.a.v. het herstellen of voorkomen van fouten welke bij het L.E.I. liggen. Daarnaast zouden zij zich m.i. met vrucht kunnen afvragen, of bij henzelf ook fouten liggen bijv.:

- 1e. hebben zij ^{te}voldoende en juiste belangstelling (A),
- 2e. hebben zij te weinig geduld (B),
- 3e. hebben zij vrees voor de uitkomsten (D),
- 4e. heeft het L.E.I. in het verleden ook te weinig middelen gehad (E)

Het zou m.i. goed zijn een nota over deze kwestie aan het Bestuur te richten, aangevuld met de ervaringen van de andere onderzoekers van de afdeling.

21 October 1953.

Ir H. Bijsttra.